

Hierbij dus onze aanvullingen:

1. Benadrukt moet worden dat alleen meer geld niet voldoende is om versnelling te brengen in het versterkingsproces. De processen bij de NCG zijn stroperig, dat wordt deels ingegeven door verantwoordingsmechanismen richting het rijk, deels door de ontstane cultuur. Er zijn belangrijke krachten die deze tijdrovende (en kostbare) processen ondersteunen. Dat zien we nu terug in ACVG-adviezen, die de typologiebenadering van de NCG kwalificeert als “disproportioneel” en over de praktijkaanpak zegt dat deze onvoldoende gevalideerd is en dus onvoldoende zekerheid biedt. Hier ligt dus een keuze/dilemma onder: gaan we voor snel met het boerenverstand of willen we alles valideren met de meest geavanceerde deskundigheid. En als we voor het eerste kiezen: wie durft dan de verantwoordelijkheid te nemen om te verklaren dat een gebouw voldoet aan de veiligheidsnorm?
2. Focus op uitvoeringsmaatregelen: we hebben geen behoefte aan een stuwmeer van VA’s als er geen zicht is op de concrete uitvoeringsplanning.
3. Het stuk stelt: de gaskraan gaat dicht. De winning uit het Groningenveld is echter nog niet 0 (volgend jaar 8,1 miljard kuub) en er zijn nog geen besluiten genomen over de jaren daarna. Er wordt dus vooruitgelopen op een situatie die er nog niet is en die we nog niet kennen. Door nu al te rekenen met NPR20, tijdvak 5 en 6, lopen we behoorlijk voor de muziek uit. Dat is risicovol.
4. Onduidelijk is of de afspraken die worden gemaakt met de woningbouwcorporaties (onderdeel E1), ook gelden voor de woco’s in de stad. We hebben 2600 adressen in de stad in ons LPA staan, daar zit ook woco-bezit bij. Dat moet niet tussen wal en schip vallen.
5. Aandacht voor weigeraars/uitstellers: deze mensen hebben om allerlei redenen tot nu toe afgezien van opnames, maar moeten daardoor niet automatisch in categorie C terecht komen. De term “weigeraar” suggereert “eigen schuld/dikke bult”, maar er kunnen indringende persoonlijke situaties achter schuil gaan.
6. We hebben twijfels of de afspraken m.b.t. Ten Post goed uitpakken. Dit i.v.m. de clustering. In de gesprekken met Weusthuis (aug/sept) hebben wij in Ten Post geen woningen opgevoerd voor de clustering. Wij baseerden ons op de gegevens van de NCG die aan Weusthuis zijn aangeleverd. Er werden 4 categorieën onderscheiden (betreft allemaal gebouwen opgenomen in ons LPA): 1. Nog niet uitgezet bij bureau voor beoordeling; 2A. Wel uitgezet bij bureau, maar is nog niet aangerekend; 2B. Bij bureau en al ver in proces richting VA; 3. TVA binnen bij NCG. De discussie heeft zich toegespitst op woningen in categorie 2A. Die hebben we in bv. Ten Boer geclusterd. Voor Ten Post bleek geen van de woningen in categorie 2A te vallen. Vandaar: geen clusterverzoek. In de huidige formulering zou een aantal huiseigenaren in Ten Post echter in categorie C terecht kunnen komen. Oorzaak zou dan zijn dat deze woningen uit batch 3260 indertijd (eind 2017/begin 2018) “on hold” zijn gezet, vanwege de toenmalige verwachting dat de gaswinning drastisch verlaagd zou worden. Wij zijn er niet zeker van, maar als deze huiseigenaren in categorie C komen, zou dat zeer onwenselijk zijn. Dan is er geen tweedeling, maar een driedeling in Ten Post.

(10)(2e) heeft het nagekeken en komt tot de volgende vaststelling:

In Ten Post zijn 130 van de 180 adressen in batch 3260 nog niet in opdracht gegeven bij ingenieursbureaus. Ze zitten volgens het dashboard NCG wel in de fase beoordeling opstellen. Dus naast de weigeraars/uitstellers gaat het om nog veel meer adressen. Dus een belangrijk punt voor de onderhandelingen hoe deze groep erin zit.

De overige 50 adressen hebben wel een TVA (technisch versterkingsadvies).

Dat lijkt er dus niet zo goed uit te zien. Graag je aandacht hiervoor.

Deze kabinetsperiode is een aantal belangrijke besluiten genomen over de gaswinning en de gevolgen daarvan in Groningen.

- De NAM is op afstand gezet, **alleen voor de buitenwereld ze moeten nog steeds betalen** (11)(1) **Graag hier een haakje plaatsen in de vervolg afspraken met Rijk. Ze moeten echt op afstand komen** (11)(1) **Ze moeten alleen betalen. Het rijk moet dus nieuwe afspraken maken met de Nam over de verantwoording.** (11)(1) **(11)(1)** de gaskraan gaat dicht, schadeafhandeling is onafhankelijk geregeld met het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG), er wordt gewerkt aan een goed toekomstperspectief via het Nationaal Programma Groningen (NPG) en de versterking vindt plaats onder uitvoering van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG).
- Tegelijkertijd zien we dat de versterking nog onvoldoende op gang komt.
- Als gevolg van de daling en uiteindelijk het stopzetten van de gaswinning neemt het risico op (zware) aardbevingen af en hoeven er op termijn minder woning versterkt te worden en zijn de versterkingsmaatregelen die nog toegepast moeten worden minder zwaar. Daarmee komt de versterkingsoperatie in een andere fase.
- Om een doorbraak te creëren is nagedacht over de wijze waarop de versterkingsopgave versnelt kan worden. **Let op geld maakt het proces niet sneller.** Inwoners hebben behoefte aan rust, duidelijkheid en voorspelbaarheid. Daarom hebben het Rijk en de regio in aanvulling op de eerdere versnellingsmaatregelen nadere afspraken gemaakt.
- Kern van deze afspraken is dat er met de nieuwste inzichten zal worden gewerkt. Inwoners van Groningen die al ver gevorderd zijn in de versterking krijgen de keuze om over te stappen op nieuwe inzichten, zodat wordt voorkomen dat er onnodig versterkt wordt waar bewoners dat niet willen. **Deze kan nog scherper. Het dicht zetten ...dus geen VA maken.**
- Daarnaast hebben de afspraken tot doel nieuwe moeilijk uitlegbare verschillen in het gebied als gevolg van wisselende beoordelingsmethoden zo veel mogelijk te voorkomen. **Deze zou ik als eerste noemen hier gaat het akkoord met name over. Wel hebben geld geregeld om de klus netjes te kunnen afmaken.**
- Verder is er de wens om inwoners in het bevingsgebied een zekere vorm van genoegdoening te geven, in aanvulling op de stappen die al gezet zijn. **Dit is niet overal een aanvulling want mensen moeten kiezen zo zullen bewoners dit net altijd beleven**
- Dit leidt tot de volgende afspraken waarbij een set aan maatregelen is afgesproken van in totaal 1,5 miljard euro. (Rijk 1,4 miljard euro, Regio 100 miljoen euro):

Nieuwste inzichten

- De huizen waar nog geen beoordeling ligt, krijgen een beoordeling op de nieuwste inzichten om te bepalen wat voor de veiligheid noodzakelijk is. **Of geen beoordeling meer dicht zetten dus. Graag expliciet opnemen in de stukken dat de kosten voor de beoordeling buiten deze afspraken vallen.**

- Uitzondering hierop zijn de woningen in de zogenaamde clustering (zie onder blok B)
- Na het sluiten van dit akkoord wordt er gerekend met de vernieuwde Nederlandse praktijkrichtlijn (NPR). Zoals aangekondigd zal op 1 januari 2021 nog één update plaats vinden van de NPR. Beoordelingen worden vanaf die datum in opdracht van de NCG met de nieuwe NPR uitgevoerd,
- Omwille van de stabiliteit van de uitvoering is de nieuwe NPR 2020 op 1 januari 2021 in beginsel de laatste wijziging van de beoordelingskaders. Bij een significante ontwikkeling in de situatie of de inzichten (zoals een stijging van de gaswinning) worden de beoordelingskaders wel aangepast. Het ACVG wordt gevraagd om te adviseren wanneer de ontwikkelingen in gaswinning/inzichten zodanig zijn dat een update van de NPR noodzakelijk is.
- De TNO typologie-aanpak wordt op dit moment gevalideerd door het Adviescollege Veiligheid Groningen. Op het moment dat de typologie-aanpak gevalideerd is zal deze zo snel mogelijk worden ingevoerd. **Is dit proces wel lean en mean ik heb de eerste opzet gezien en hier moeten wij nog geen wonderen van verwachten in snelheid. Deze en de typologie aanpak zullen beide lerende weg in het proces nog veel korter moeten wil er snelheid komen. Graag afdwingen dat wij als gemeente met NCG in gesprek gaan over lean en mean processen.**
- De typologie-aanpak en praktijkaanpak worden waar mogelijk gecombineerd. Er vindt een opname plaats van het huis en waar mogelijk een veiligheidsbeoordeling via typologie. Als er maatregelen nodig zijn of het huis past niet in een typologie, wordt een voorstel voor maatregelen gedaan met de praktijkaanpak. Alleen indien ook dat niet mogelijk is, volgt een beoordeling met de NPR zoals hiervoor beschreven.
- Als er geen veiligheidsbeoordeling met de gevalideerde typologie-aanpak mogelijk is, dan wordt ingezet op een veiligheidsbeoordeling met de praktijkaanpak. Indien ook dat niet mogelijk is, volgt een beoordeling met de NPR zoals hiervoor beschreven. **De vraag is hier wie durft het aan om te garanderen dat een woning veilig is. Dit wordt heel ingewikkeld misschien moet Sodm hier gewoon iets van vinden en een bindend advies geven over de ondergrond zodat we het kunnen dichtzitten. Dit alles is dan niet meer nodig. Deze laat ik nog even checken.**

Bestaande operatie (A)

- Alle huizen die al een versterkingsadvies hebben of waar reeds bestuurlijke afspraken over zijn gemaakt worden op basis van die adviezen versterkt, tenzij de eigenaar kiest voor een herbeoordeling. **Sorry voor alle opmerkingen maar dit werkt niet zo. Als er een VA ligt is er geld. De aannemer bepaald samen met de bewoner hoe de versterking eruit komt te zien. Er vindt dus al een soort herbeoordeling plaats op het moment als je daadwerkelijk gaat versterken.**
- Dit geldt ook voor huizen in de review fase of die al dusdanig ver in het proces bij ingenieursbureaus zitten dat een herbeoordeling zorgt voor disproportionele vertraging.
- Eigenaren krijgen van de NCG een voorstel om hun huis opnieuw te laten beoordelen **Dat lijkt mij echt overbodig. Je kunt met de huidige beoordeling namelijk via de nieuwste inzichten versterken.** en daarmee te versterken tegen de nieuwste inzichten.
- Als eigenaren kiezen voor versterking conform nieuwste inzichten, krijgen zij – ongeacht de uitkomst - een tegemoetkoming van 30 duizend euro.

- De uitkomst van de herbeoordeling is leidend. Bij het verzoek tot herbeoordeling vervalt het recht op de uitvoering van het liggende versterkingsadvies. **Deze zin zou niet nodig moeten zijn. Ik zou willen adviseren om helemaal geen herbeoordeling aan te bieden dat voegt niets toe. Het gaat erom hoe de aannemer samen met de bewoner de versterking uit gaat voeren. Nu ligt de focus veel te veel op de voorkant en dat is helemaal niet nodig.**

Clustering (B)

- De regio heeft geïnventariseerd in welke straten/wijken of dorpen waar door wisselende regimes in beoordelingsmethoden moeilijk uitlegbare verschillen dreigen te ontstaan.
- Het Rijk stelt 300 miljoen beschikbaar voor dit doel. Meevallers en tegenvallers worden binnen het hiervoor beschikbaar gesteld budget opgevangen. Datzelfde geldt voor de compensatie voor blok B.
- Binnen dit budget worden de zogenaamde resultaatafspraken uitgevoerd waarvoor inmiddels bestaande afspraken zijn gemaakt.
- Binnen dit budget wordt ook de batch 1588 afgerond. **Deze is nieuw, voor de 1588 zou toch 50 miljoen beschikbaar zijn.** (11)(1)
 (11)(1) **Als het kan deze hier weer uit halen.**
- In aanvulling op deze maatregelen is het aan de gemeente om voor toekomstige ongewenste situaties op basis van eigen inzicht een oplossing te financieren uit het gebiedsfonds (blok D).
- Definitieve besluitvorming per huis/wijk vindt plaats in de lokale stuurgroep met betrokkenheid van de NCG om de haalbaarheid en uitvoerbaarheid te toetsen.
- Hierna informeren de gemeenten en de NCG de eigenaren en bewoners van de gebouwen die onder deze afspraken vallen.

Eigenaren van woningen binnen de scope die nog geen beoordeling hebben en niet in een cluster- of resultaatgebied vallen (C)

- Eigenaren in deze categorie hebben een huis wat in de versterkingsoperatie is opgenomen omdat zij mogelijk in een huis wonen die niet aan de norm voldoet. Zij hebben nog geen VA ontvangen.
- Alle eigenaren binnen de scope zullen zo spoedig mogelijk een opname krijgen (voor zover dit nog niet is gebeurd) en een beoordeling volgens de nieuwste inzichten. De verwachting is dat een groot deel van deze huizen aan de norm zal voldoen. (11)(1) **Vast zetten laat Sodm maar met en goede brief komen die wij naar de bewoners kunnen sturen om ze gerust te stellen.**
- Om de eigenaren in deze categorie tegemoet te komen voor de lange doorlooptijd van de operatie, uitgestelde investeringen in woningonderhoud/woningverbetering en de gewekte verwachtingen ontvangen deze eigenaren een subsidie van 17 duizend euro voor woningverbetering en verduurzaming.
- Het Rijk stelt hiervoor 170 mln. euro beschikbaar.

Gebiedsfonds (D)

- Aan de regio wordt een gebiedsfonds ter beschikking gesteld om de kosten te dekken die gemeenten maken en samenhangen met de versterking. **Dit is aan de regio we gaan dit toch wel verdelen over de gemeenten? Maar dat is fase twee misschien wel goed om dat nu al wel uit te spreken zodat iedereen dat nu al weet en zich daaraan committeert.**

- Het gebiedsfonds bestaat in totaal uit 200 mln. euro vanuit het Rijk en 50 mln. euro vanuit het NPG. Daarnaast is er nog een aanvullend verzoek voor 50 mln. euro vanuit het Rijk.

- Het gebiedsfonds wordt ingezet voor:

- o De inpassingskosten die de gemeenten maken bij sloop en nieuwbouw van huizen en bij de versterking (bv nieuwe aansluiting riool en wegen).

- o Kosten die gemeenten maken om noodzakelijke verbeteringen aan de openbare ruimte aan te brengen die samenhangen met de versterking.

- o De financiering van inpassingskosten die optreden bij de uitvoering van projecten waar een vast bedrag is afgesproken en de gemeente beslist over de uitvoering (zoals het scholenprogramma, zorgprogramma en erfgoedprogramma).

- o (Toekomstige) bijzondere en ongewenste situaties zoals beschreven in blok B.

Genoegdoening (E1)

- Voor het aardbevingsgebied wordt een subsidie ingesteld voor particuliere eigenaren; zij kunnen 10 duizend euro ontvangen voor het verbeteren van de woning.

- Het rijk stelt hiervoor 300 miljoen euro beschikbaar.

- Samen met de woningcorporaties wordt een regeling uitgewerkt ten behoeve van corporaties en hun huurders.

- Het rijk stelt hiervoor 150 miljoen euro beschikbaar.

Knelpuntenbudget NCG:

- Er wordt een budget van 100 miljoen euro vanuit het Rijk beschikbaar gesteld om knelpunten binnen de operatie snel op te kunnen lossen teneinde de operatie soepel te laten verlopen.

- De NCG krijgt het mandaat om dit budget in te zetten.

Schrijnende situaties

- In het gebied doen zich een aantal schrijnende situaties voor. Het gaat daarbij om woningen die te maken hebben met vaak een combinatie van problemen als veel (constructieve) schade, funderingsproblematiek en mogelijk noodzakelijke versterking.

- Deze problematiek is voor het merendeel niet versterking gerelateerd.

- Vanuit dit pakket wordt een bedrag van 25 miljoen euro beschikbaar gesteld om bij te dragen aan het oplossen van deze problematiek.

- Rijk, regio en IMG maken afspraken over aanvullende financiering vanuit schade om dit bedrag voor het oplossen van schrijnende situaties aan te vullen.

Integrale programma's voor Agrariers, MKB'ers, erfgoed en sociaal-emotionele ondersteuning.

- De NCG draagt zorg voor de versterking van agrarische panden, MKB'ers en erfgoed. Om integrale programma's mogelijk te maken die toezien op het meenemen van bredere problematiek wordt een aanvullend budget beschikbaar gesteld.
- Daarnaast loopt er een programma voor sociaal-emotionele ondersteuning in Groningen. Ook hier wordt de mogelijkheid gecreëerd voor continueren door aanvullend budget beschikbaar te stellen.
- In totaal wordt voor deze programma's 50 mln. euro gereserveerd door het Rijk:
  - o Agro 15 miljoen euro
  - o Erfgoed 12 miljoen euro
  - o Sociaal en gezondheid 10 miljoen euro
  - o MKB 13 miljoen euro.

Aanvullende bestuurlijke afspraken (E2):

- In een separaat traject worden nadere bestuurlijke afspraken gemaakt, waarin Rijk en regio samen werken aan een agenda voor de toekomst van Groningen.

Governance:

- De governance van bovenstaande afspraken wordt nog nadere uitgewerkt. **Dit is goed dan kunnen wij nog even goed nadenken. Nu wel voorwaarden opnemen dat wij samen gaan kijken naar de processen van de versterking met als doel deze simpeler en kortere maken.** worden daarbij afspraken gemaakt over wie per onderdeel van de afspraken het budget beheert.
- Uitgangspunt daarbij is dat we zoeken naar voldoende ruimte voor maatwerk bij de gemeenten en dat het Rijk de besteding van middelen kan verantwoorden.
- Aangezien gemeenten worden geconfronteerd met extra organisatiekosten die direct te maken hebben met de versterking wordt een aanvullend budget beschikbaar gesteld van 70 mln t/m 2024. A Deze kabinetsperiode is een aantal belangrijke besluiten genomen over de gaswinning en de gevolgen daarvan in Groningen.
- De NAM is op afstand gezet, de gaskraan gaat dicht, schadeafhandeling is onafhankelijk geregeld met het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG), er wordt gewerkt aan een goed toekomstperspectief via het Nationaal Programma Groningen (NPG) en de versterking vindt plaats onder uitvoering van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). **De opdrachtgevers rol van de gemeenten kan beter ten opzichte van de NCG. Nu gaan we net nergens over dat zou wel anders moeten. Wij nemen dat nu ook mee in het nieuwe LPA. Daarbij horen afspraken die afgedwongen kunnen worden.**
- Tegelijkertijd zien we dat de versterking nog onvoldoende op gang komt.

- Als gevolg van de daling en uiteindelijk het stopzetten van de gaswinning neemt het risico op (zware) aardbevingen af en hoeven er op termijn minder woning versterkt te worden en zijn de versterkingsmaatregelen die nog toegepast moeten worden minder zwaar. Daarmee komt de versterkingsoperatie in een andere fase.
- Om een doorbraak te creëren is nagedacht over de wijze waarop de versterkingsopgave versnelt kan worden. **Ik heb hier echt nog niets van gezien. Hoe ziet die versnelling er dan uit?** Inwoners hebben behoefte aan rust, duidelijkheid en voorspelbaarheid. Daarom hebben het Rijk en de regio in aanvulling op de eerdere versnellingsmaatregelen nadere afspraken gemaakt.
- Kern van deze afspraken is dat er met de nieuwste inzichten zal worden gewerkt. Inwoners van Groningen die al ver gevorderd zijn in de versterking krijgen de keuze om over te stappen op nieuwe inzichten, zodat wordt voorkomen dat er onnodig versterkt wordt waar bewoners dat niet willen.
- Daarnaast hebben de afspraken tot doel nieuwe moeilijk uitlegbare verschillen in het gebied als gevolg van wisselende beoordelingsmethoden zo veel mogelijk te voorkomen.
- Verder is er de wens om inwoners in het bevingsgebied een zekere vorm van genoegdoening te geven, in aanvulling op de stappen die al gezet zijn.
- Dit leidt tot de volgende afspraken waarbij een set aan maatregelen is afgesproken van in totaal 1,5 miljard euro. (Rijk 1,4 miljard euro, Regio 100 miljoen euro):

Is mis nog woorden als de bewoner centraal bij de versterking meer regie over je eigen versterking en dus je eigen leven. Bewoners kunnen nu kiezen en daardoor regie nemen op hun eigen leven.

Nieuwste inzichten **Zie alle opmerkingen hierboven**

- De huizen waar nog geen beoordeling ligt, krijgen een beoordeling op de nieuwste inzichten om te bepalen wat voor de veiligheid noodzakelijk is.
- Uitzondering hierop zijn de woningen in de zogenaamde clustering (zie onder blok B)
- Na het sluiten van dit akkoord wordt er gerekend met de vernieuwde Nederlandse praktijkrichtlijn (NPR). Zoals aangekondigd zal op 1 januari 2021 nog één update plaats vinden van de NPR. Beoordelingen worden vanaf die datum in opdracht van de NCG met de nieuwe NPR uitgevoerd,
- Omwille van de stabiliteit van de uitvoering is de nieuwe NPR 2020 op 1 januari 2021 in beginsel de laatste wijziging van de beoordelingskaders. Bij een significante ontwikkeling in de situatie of de inzichten (zoals een stijging van de gaswinning) worden de beoordelingskaders wel aangepast. Het ACVG wordt gevraagd om te adviseren wanneer de ontwikkelingen in gaswinning/inzichten zodanig zijn dat een update van de NPR noodzakelijk is.
- De TNO typologie-aanpak wordt op dit moment gevalideerd door het Adviescollege Veiligheid Groningen. Op het moment dat de typologie-aanpak gevalideerd is zal deze zo snel mogelijk worden ingevoerd.
- De typologie-aanpak en praktijkaanpak worden waar mogelijk gecombineerd. Er vindt een opname plaats van het huis en waar mogelijk een veiligheidsbeoordeling via typologie. Als er maatregelen nodig zijn of het huis past niet in een typologie, wordt een voorstel voor maatregelen gedaan met de

praktijkaanpak. Alleen indien ook dat niet mogelijk is, volgt een beoordeling met de NPR zoals hiervoor beschreven.

- Als er geen veiligheidsbeoordeling met de gevalideerde typologie-aanpak mogelijk is, dan wordt ingezet op een veiligheidsbeoordeling met de praktijkaanpak. Indien ook dat niet mogelijk is, volgt een beoordeling met de NPR zoals hiervoor beschreven.

Bestaande operatie (A)

- Alle huizen die al een versterkingsadvies hebben of waar reeds bestuurlijke afspraken over zijn gemaakt worden op basis van die adviezen versterkt, tenzij de eigenaar kiest voor een herbeoordeling.
- Dit geldt ook voor huizen in de review fase of die al dusdanig ver in het proces bij ingenieursbureaus zitten dat een herbeoordeling zorgt voor disproportionele vertraging.
- Eigenaren krijgen van de NCG een voorstel om hun huis opnieuw te laten beoordelen en daarmee te versterken tegen de nieuwste inzichten.
- Als eigenaren kiezen voor versterking conform nieuwste inzichten, krijgen zij – ongeacht de uitkomst - een tegemoetkoming van 30 duizend euro.
- De uitkomst van de herbeoordeling is leidend. Bij het verzoek tot herbeoordeling vervalt het recht op de uitvoering van het liggende versterkingsadvies.

Clustering (B)

- De regio heeft geïnventariseerd in welke straten/wijken of dorpen waar door wisselende regimes in beoordelingsmethoden moeilijk uitlegbare verschillen dreigen te ontstaan.
- Het Rijk stelt 300 miljoen beschikbaar voor dit doel. Meevallers en tegenvallers worden binnen het hiervoor beschikbaar gesteld budget opgevangen. Datzelfde geldt voor de compensatie voor blok B.
- Binnen dit budget worden de zogenaamde resultaatafspraken uitgevoerd waarvoor inmiddels bestaande afspraken zijn gemaakt.
- Binnen dit budget wordt ook de batch 1588 afgerond.
- In aanvulling op deze maatregelen is het aan de gemeente om voor toekomstige ongewenste situaties op basis van eigen inzicht een oplossing te financieren uit het gebiedsfonds (blok D).
- Definitieve besluitvorming per huis/wijk vindt plaats in de lokale stuurgroep met betrokkenheid van de NCG om de haalbaarheid en uitvoerbaarheid te toetsen.
- Hierna informeren de gemeenten en de NCG de eigenaren en bewoners van de gebouwen die onder deze afspraken vallen.

Eigenaren van woningen binnen de scope die nog geen beoordeling hebben en niet in een cluster- of resultaatgebied vallen (C)

- Eigenaren in deze categorie hebben een huis wat in de versterkingsoperatie is opgenomen omdat zij mogelijk in een huis wonen die niet aan de norm voldoet. Zij hebben nog geen VA ontvangen.
- Alle eigenaren binnen de scope zullen zo spoedig mogelijk een opname krijgen (voor zover dit nog niet is gebeurd) en een beoordeling volgens de nieuwste inzichten. De verwachting is dat een groot deel van deze huizen aan de norm zal voldoen.
- Om de eigenaren in deze categorie tegemoet te komen voor de lange doorlooptijd van de operatie, uitgestelde investeringen in woningonderhoud/woningverbetering en de gewekte verwachtingen ontvangen deze eigenaren een subsidie van 17 duizend euro voor woningverbetering en verduurzaming.
- Het Rijk stelt hiervoor 170 mln. euro beschikbaar.

Gebiedsfonds (D)

- Aan de regio wordt een gebiedsfonds ter beschikking gesteld om de kosten te dekken die gemeenten maken en samenhangen met de versterking.
- Het gebiedsfonds bestaat in totaal uit 200 mln. euro vanuit het Rijk en 50 mln. euro vanuit het NPG. Daarnaast is er nog een aanvullend verzoek voor 50 mln. euro vanuit het Rijk.
- Het gebiedsfonds wordt ingezet voor:
  - o De inpassingskosten die de gemeenten maken bij sloop en nieuwbouw van huizen en bij de versterking (bv nieuwe aansluiting riool en wegen).
  - o Kosten die gemeenten maken om noodzakelijke verbeteringen aan de openbare ruimte aan te brengen die samenhangen met de versterking.
  - o De financiering van inpassingskosten die optreden bij de uitvoering van projecten waar een vast bedrag is afgesproken en de gemeente beslist over de uitvoering (zoals het scholenprogramma, zorgprogramma en erfgoedprogramma).
  - o (Toekomstige) bijzondere en ongewenste situaties zoals beschreven in blok B.

Genoegdoening (E1)

- Voor het aardbevingsgebied wordt een subsidie ingesteld voor particuliere eigenaren; zij kunnen 10 duizend euro ontvangen voor het verbeteren van de woning.
- Het rijk stelt hiervoor 300 miljoen euro beschikbaar.
- Samen met de woningcorporaties wordt een regeling uitgewerkt ten behoeve van corporaties en hun huurders.
- Het rijk stelt hiervoor 150 miljoen euro beschikbaar.

Knelpuntenbudget NCG:

- Er wordt een budget van 100 miljoen euro vanuit het Rijk beschikbaar gesteld om knelpunten binnen de operatie snel op te kunnen lossen teneinde de operatie soepel te laten verlopen.
- De NCG krijgt het mandaat om dit budget in te zetten.

Schrijnende situaties

- In het gebied doen zich een aantal schrijnende situaties voor. Het gaat daarbij om woningen die te maken hebben met vaak een combinatie van problemen als veel (constructieve) schade, funderingsproblematiek en mogelijk noodzakelijke versterking.
- Deze problematiek is voor het merendeel niet versterking gerelateerd.
- Vanuit dit pakket wordt een bedrag van 25 miljoen euro beschikbaar gesteld om bij te dragen aan het oplossen van deze problematiek.
- Rijk, regio en IMG maken afspraken over aanvullende financiering vanuit schade om dit bedrag voor het oplossen van schrijnende situaties aan te vullen.

Integrale programma's voor Agrariers, MKB'ers, erfgoed en sociaal-emotionele ondersteuning.

- De NCG draagt zorg voor de versterking van agrarische panden, MKB'ers en erfgoed. Om integrale programma's mogelijk te maken die toezien op het meenemen van bredere problematiek wordt een aanvullend budget beschikbaar gesteld.
- Daarnaast loopt er een programma voor sociaal-emotionele ondersteuning in Groningen. Ook hier wordt de mogelijkheid gecreëerd voor continueren door aanvullend budget beschikbaar te stellen.
- In totaal wordt voor deze programma's 50 mln. euro gereserveerd door het Rijk:
  - o Agro 15 miljoen euro
  - o Erfgoed 12 miljoen euro
  - o Sociaal en gezondheid 10 miljoen euro
  - o MKB 13 miljoen euro.

Aanvullende bestuurlijke afspraken (E2):

- In een separaat traject worden nadere bestuurlijke afspraken gemaakt, waarin Rijk en regio samen werken aan een agenda voor de toekomst van Groningen.

Governance:

- De governance van bovenstaande afspraken wordt nog nadere uitgewerkt. Er worden daarbij afspraken gemaakt over wie per onderdeel van de afspraken het budget beheert.
- Uitgangspunt daarbij is dat we zoeken naar voldoende ruimte voor maatwerk bij de gemeenten en dat het Rijk de besteding van middelen kan verantwoorden.
- Aangezien gemeenten worden geconfronteerd met extra organisatiekosten die direct te maken hebben met de versterking wordt een aanvullend budget beschikbaar gesteld van 70 mln t/m 2024.